

Katsaus kiusaamista ehkäiseviin toimiin Porvoon kaupungin peruskouluissa

Kasvun ja oppimisen lautakunta

4.4.2024

Kaupungin yhteiset järjestyssäännöt

- [Järjestyssäännöt Porvoon kaupungin peruskouluissa – Porvoo](#)
 1. Osallistumme opetukseen, seuraamme ohjeita ja teemme tehtävämme huolellisesti.
 2. Annamme toisillemme työrauhan.
 3. Huolehdimme omasta, toisten ja koulun omaisuudesta sekä ympäristöstä.
 - 4. Käyttäydymme hyvin, huomioimme ja kohtelemme toisia oppilaita sekä koulun henkilökuntaa kunnioittavasti.**
 - 5. Työskentelemme kiusaamista ja syrjimistä vastaan.**
 6. Pysymme koulun alueella koulupäivän aikana mikäli emme ole saaneet lupaa poistua.
 7. Käytämme puhelimia niin, että ne eivät häiritse opetusta.
 8. Huomioimme tekijänoikeudet, kun käytämme elektronisia laitteita, esim. älypuhelimia, ja mainitsemme lähteen kopioidessamme tekstiä tai kuvia.
 - 9. Valokuvaamme ainoastaan henkilöitä, jotka ovat antaneet siihen luvan ja julkaisemme ainoastaan materiaalia, johon meillä on tekijänoikeus ja tarvittavat luvat.**
 - 10. Emme ota kouluun esineitä tai aineita, jotka ovat laissa kiellettyjä, vaarallisia tai vahingoksi omaisuudelle, esim. alkoholi, tupakkatuotteet, huumeet, terä- tai ampuma-aseet.**
- Järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulun ulkopuolella tapahtuvassa koulun toiminnassa.

Yhteinen vastuu koulupäivästä

- **Lähtökohtana on yhteinen vastuu ja huolenpito** jokaisen hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu **koulun kaikille aikuisille** tehtävästä riippumatta. (POPS 2014)
 - Kaikki oppilaiden kanssa työskentelevät henkilöt edistävät opiskelijoiden ja koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. (Porvoon kaupungin esi- ja perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma)
- Jokaisella **opettajalla** on vastuu **opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista**. Opettajat vaikuttavat näihin pedagogisilla ja didaktisilla ratkaisuillaan ja ohjausotteellaan. (POPS 2014)
- Laki velvoittaa oppilaan osallistumaan perusopetukseen ja suorittamaan tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytymään asiallisesti. **Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä** sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön **turvallisuutta tai terveyttä**. (POPS 2014)
 - Oppilaiden osallisuus kouluyhteisön toimintaan ja sen kehittämiseen muun muassa **oppilaskuntatoiminnan** kautta. Oppilaskunnan tehtävänä on edistää **oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista**. (POPS 2014)
- **Kodin ja koulun kasvatusyhteistyö** lisää oppilaan, luokan ja koko kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta. (POPS 2014)
 - Huoltajalla on **ensisijainen vastuu** lapsensa kasvatuksesta. (POPS 2014)

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, ryhmässä toimimisen taidot sekä yhteisöllisen hyvinvoinnin teemat

- Koulussa opitaan **tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja** osana oppiaineiden opetusta ja laaja-alaisen osaamisen kokonaisuutta. (POPS 2014)
- Porvoon kaupungissa painotetaan alla olevia teemoja yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamisessa. Yhteisöllisessä hyvinvointityössä koulut edistävät teemoja **vuosikelloajatuksen** mukaisesti. Koulut suunnittelevat ja toteuttavat hyvinvoinnin kokonaisuutta hyvinvoinnin teemojen tuella **eri vuosiluokilla**. Vaihtoehtoisesti koulut voivat valita käyttämänsä mallin jo olemassa olevista malleista.
- **Teemat:**
 - Yhteisöllisyys, osallisuus ja ryhmäyttäminen
 - Arjen taidot
 - Tunnetaidot
 - Kaveritaidot ja ristiriitojen ratkaisu
 - Mediakasvatus
 - Turvataidot, turvaverkko ja selviytymiskeinot

Käytännön esimerkki: Linnajoen koulu

- *”Linnajoella yhteisöllisyyttä ja kaveritaitoja pyritään vahvistamaan niin sanotun **”ryhmäytymisen polun”** avulla. Ryhmäytymisen polku alkaa kuudennen luokan keväällä, kun **alakoululaiset tulevat vanhempineen** tutustumaan yläkouluun ja tapaavat samalla tulevan luokanvalvojansa. Lukuvuoden kaksi ensimmäistä koulupäivää oppilaat viettävät **luokanvalvojansa** seurassa **tutustuen toinen toisiinsa** erilaisten ryhmäyttävien harjoitusten / leikkien avulla. Samalla käydään läpi **koulun toimintamalleja, käytänteitä ja sääntöjä**. Ryhmäytymisen polku jatkuu seiskapäivillä Zentrassa, jolloin **nuorisotoimi yhdessä luokanvalvojien kanssa** edistävät toimivan ryhmädynamiikan rakentamista.”*

Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn osa-alueita

Yhteisöllinen
opiskeluhoito

Ennalta ehkäisevät
yhteistyömuodot,
esim.
nuorisopalveluiden
teematunnit

Pedagogiset
toimenpiteet, esim.
ryhmittely

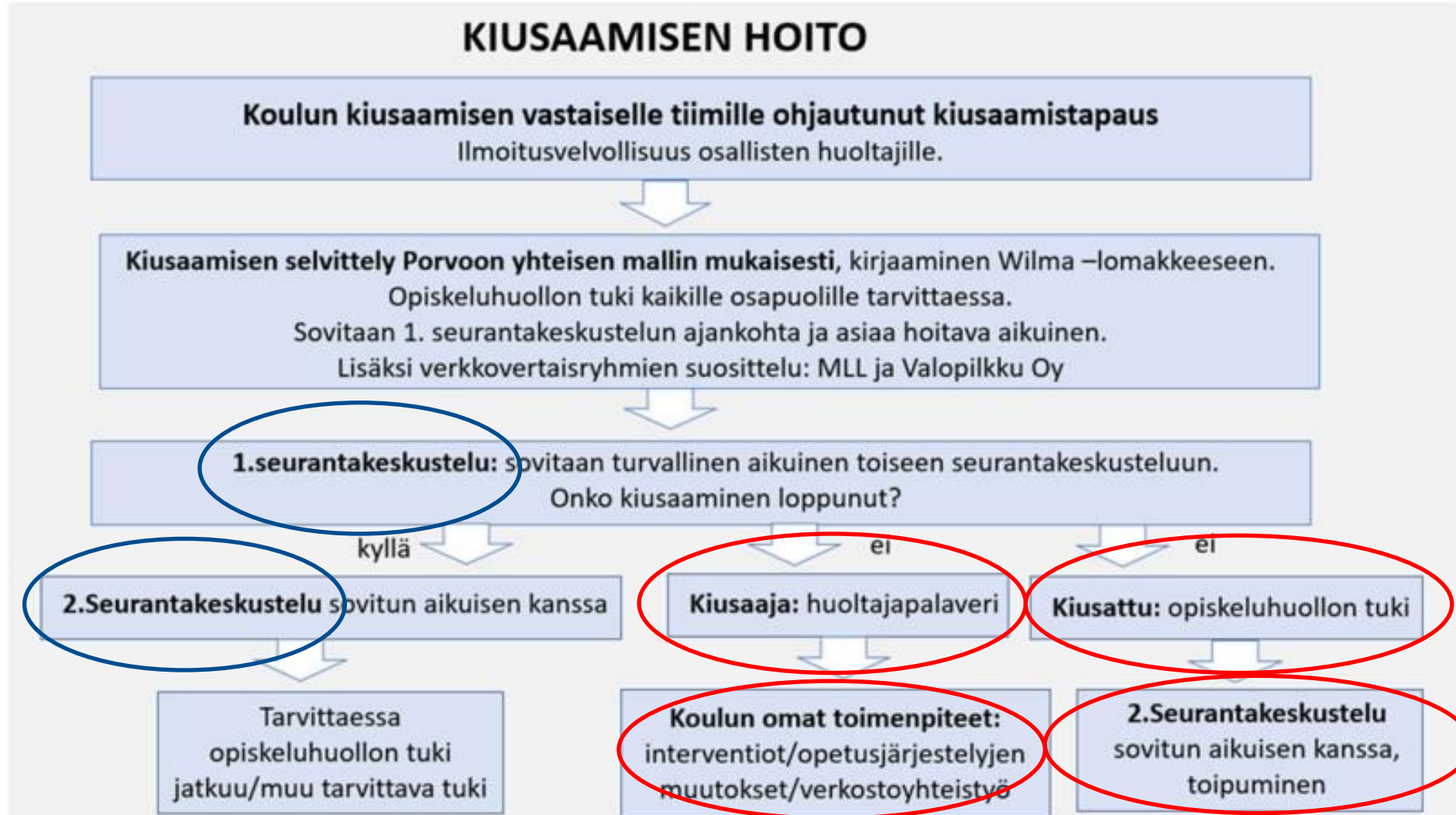
Sovittelukäytänteet,
esim. Verso

Turvallisen
koulupäivän
rakenteet
(välitunnit, ruokailu
ja siirtymät)

Kodin ja koulun
(varhainen)
yhteistyö

Osallisuus, esim.
oppilaskunta,
kummioppilaat,
tukioppilaat

Kiusaamiseen puuttuminen prosessina

Käytössä olevia tukitoimenpiteitä kiusaamiseen puuttumiseksi

Pedagogiset toimenpiteet, esim. ryhmittely

Opiskeluhuollon kuraattorin ja psykologin palvelut

Turvallisen koulupäivän rakenteet, esim. henkilöstön lisääminen siirtymiin, välituntivalvontaan tai ruokailuun

Kodin ja koulun (varhainen) yhteistyö

Nuorisopalveluiden ja koulun yhdessä vetämät ryhmäprojektit

Vertaistukiryhmät kiusaajalle, esim. MLL:n kautta

Kurinpitokeinot ja turvaamistoimet

Lastensuojeluilmoitus (vakavat ja toistuvat väkivaltatilanteet)

Rikosilmoitus (asianomainen tekee tarvittaessa)

Koulun vaihto

Kiusaaminen vuosiluokilla 4-6 Porvoossa

- Indikaattorit:
 - Luokkakaverit tulevat väliin, jos jotain oppilasta kiusataan
 - Menen itse väliin, jos jotain oppilasta kiusataan
 - Minua ei kiusata koulussa
 - Minua ei kiusata sosiaalisen median (some) tai netin kautta
 - En itse kiusaa sosiaalisen median tai netin kautta
 - Koulun aikuiset auttavat, jos minua kiusataan

KIUSAAMINEN

PORVOO

Kiusaaminen vuosiluokilla 7-9 Porvoossa

- Indikaattorit:
 - Luokkakaverit tulevat väliin, jos jotain oppilasta kiusataan
 - Menen itse väliin, jos jotain oppilasta kiusataan
 - Minua ei kiusata koulussa
 - Minua ei kiusata sosiaalisen median (some) tai netin kautta
 - En itse kiusaa sosiaalisen median tai netin kautta
 - Koulun aikuiset auttavat, jos minua kiusataan

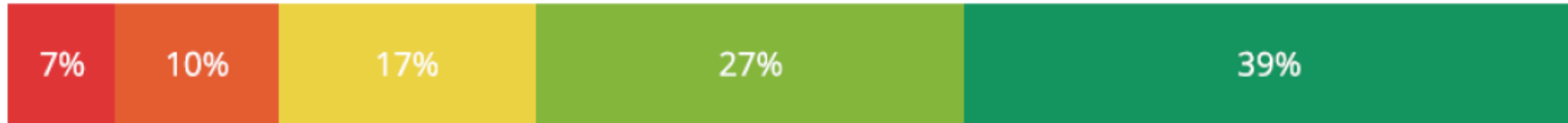
KIUSAAMINEN

PORVOO

Sosiaaliset suhteet vuosiluokilla 4-6 Porvoossa

Bottom3 (eniten eri mieltä -vastauksia) -väittämät:

Voin tarvittaessa puhua vaikeuksistani opettajalle.

Useimmat opettajat ovat kiinnostuneita siitä, mitä minulle kuuluu.

Luokkatoverit tulevat väliin, jos jotain oppilasta kiusataan.

Sosiaaliset suhteet vuosiluokilla 7-9 Porvoossa

Bottom3 (eniten eri mieltä -vastauksia) -väittämät:

Useimmat opettajat ovat kiinnostuneita siitä, mitä minulle kuuluu.

Luokkatoverit tulevat väliin, jos jotain oppilasta kiusataan.

Voin tarvittaessa puhua vaikeuksista opettajalle.

Kouluterveyskysely, vuosiluokat 4-5 Porvoossa

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana

Yhteensä 2021

13,0%

2023

18,0%

Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana

Yhteensä 2021

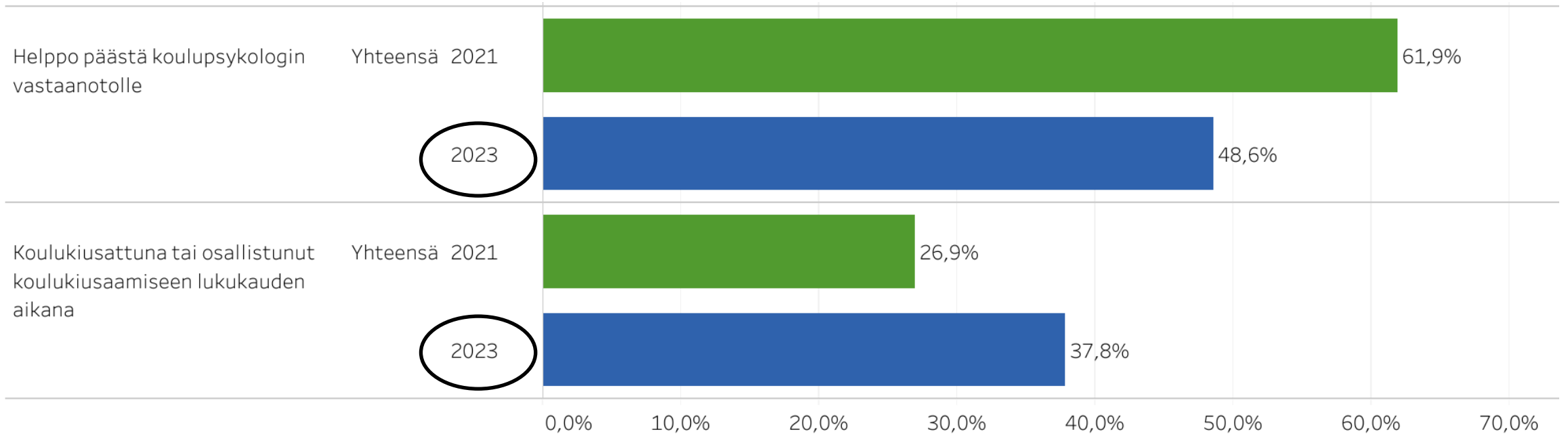
68,6%

2023

63,3%

0,0% 10,0% 20,0% 30,0% 40,0% 50,0% 60,0% 70,0%

Kouluterveyskysely, vuosiluokat 8-9 Porvoossa

Tehtyjä kaupungin tason toimenpiteitä hyvinvoinnin tukemiseksi

- Laajat johtamis- ja hyvinvointivalmennukset koulun johdolle
 - Suomenkieliset perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut: Ulla Rasimus
 - Ruotsinkieliset perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut: Petri Partanen
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen
 - Hyvinvoinnin vuosikello / muu ohjaava malli
 - Opiskeluhuoltosuunnitelman päivitykset (sis. kiusaamiseen puuttumisen ohjeet)
- Kouluvalmentajien vakinaistaminen suurimpiin kouluihin
- Opettajien työhyvinvointia tukeva yhteishanke OAJ:n Porvoon paikallisyhdistys ry:n kanssa